

Täysistunto

Tiistai 7.9.2021 klo 14.03—19.20

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyysmaksusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 102/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Haatainen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.05 **Työministeri Tuula Haatainen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä esitetään muutettavaksi väliaikaisesti matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyysmaksusta annettua lakia lisäämällä lakiin uusi 5 a §, jonka mukaan vuoden 2020 valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua ei määrätä eikä peritä. Esityksen tavoitteena on helpottaa niiden matkanjärjestäjien tilannetta, joiden liiketoiminta on kärsinyt covid-19-pandemian vuoksi annetuista matkustusrajoituksista. Muutos tulisi voimaan mahdollisimman pian ja olisi voimassa vuoden 21 loppuun.

Koronaviruspandemian leviämisen ehkäisemiseksi toteutetut toimenpiteet, erityisesti matkustusrajoitukset, pysäyttivät matkailualan käytännössä kokonaan maaliskuussa 2020. Pandemiatilanteen pitkittyessä on myös matkailualan vaikea taloudellinen tilanne jatkunut. Matkailualaa edustavan Suomen matkailualan liiton, SMAL ry:n, tietojen mukaan maaliskuun 2021 matkatoimistomyynti oli pudonnut 94,2 prosenttia maaliskuun 2019 myynnistä. Maaliskuussa 2021 noin 74 prosenttia matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien henkilöstöstä oli koko- tai osa-aikaisesti lomautettuna.

Tämän esityksen tarkoituksena on osaltaan helpottaa matkailualan pandemiarajoituksista johtuvaa ja pitkittynyttä vaikeaa taloudellista tilannetta siten, että valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksua vuodelta 20 ei määrätä maksettavaksi. Maksun perimättä jättäminen koskisi matkanjärjestäjiä, jotka ovat velvollisia asettamaan vakuuden matkustajien suorittamien etukäteismaksujen ja paluukuljetuskustannusten suojaksi sekä maksamaan valvonta- ja maksukyvyttömyysmaksun.

Matkanjärjestäjien kannalta nykytilanteesta tekee haasteellisen se, että valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksu määräytyy vuoden 2019 liiketoiminnan perusteella, jolloin covid-19-pandemia ei vielä vaikuttanut liiketoimintaan. Matkanjärjestäjien maksun poistosta saama mediaanihyöty olisi arviolta 955,29 euroa, ja valtiolta jäisi saamatta verotuloina noin 768 400 euroa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiviranta.

15.08 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Yrittäjien toimintaedellytykset on turvattava mahdollisimman hyvin koronapandemian aiheuttamassa haasteellisessa tilanteessa. Näin hallitus on myös johdonmukaisesti toiminut. Matkailuala on kärsinyt koronapandemiasta pahasti, ja suomalaisten matkanjärjestäjien liikevaihto on monessa tapauksessa vuosina 2020 ja 2021 pudonnut yli 90 prosenttia verrattuna vuoden 2019 vastaavaan aikaan.

Tärkeä sopeutumistoimi on se, että nyt matkapalveluyritykset esitetään väliaikaisesti vapautettavaksi niille normaalioloissa pakollisesta valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta. Tämä olemassa oleva maksujärjestelmä turvaa kuluttajia matkanjärjestäjän konkurssilta, ja on siten tärkeä mekanismi. Vallitsevassa tilanteessa tämän maksun periminen matkanjärjestäjiltä on kuitenkin kohtuutonta ja pahentaa alan jo muutenkin äärimmäisen vaikeaa tilannetta. Suomalaisen yrittäjyyden toimintaedellytysten turvaaminen ja tukeminen vaikeina aikoina saa tässäkin ilmauksensa hallituksen politiikassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

15.10 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksun perimättä jättäminen vuodelta 2020 on ehdottomasti oikea toimenpide. Matkanjärjestäjät jäivät tässä koronapandemian alkuaikoina aika lailla huomioimatta. Paljon puhuttiin ravintoloitten rajoituksista ja siitä, millä tavalla ne vaikuttavat siihen alaan, mutta monet matkanjärjestäjät ottivat sitten jonkun ajan kuluttua yhteyttä ja totesivat, että heidät on tässä keskustelussa koko lailla sivuutettu, vaikka tietyllä tavalla nämä kaksi toimialaa ainakin jossain määrin toisiansa myöskin sivuavat.

Katsoin, että täällä ensinnäkin lausunnonantajissa niin SMAL kuin tietenkin sitten MaRa ja Elinkeinoelämän keskusliitto, kaikki, ovat kannattaneet tätä ehdotusta. Tässä on ollut harkinnassa myös se mahdollisuus, että lähdetäisiin näitä määräysperusteita muuttamaan, mutta ilmeisesti tässä on sitten päädytty siihen, että tällainen määräysperusteitten muuttaminen olisi liiankin byrokraattinen tapa lähestyä tätä asiaa, ja on varmastikin yksinkertaisempaa vain todeta, että niitä ei nyt sitten peritä, ja sitä kautta pystytään auttamaan tätä alaa, joka on myöskin joutunut ahdinkoon. Kun tuossa tartuntatautilakipykälässä keskustelimme paljon tästä tapahtumajärjestäjien ahdingosta, niin nyt sitten matkanjärjestäjille tätä kautta tulee kädenojennus. Tässä kohtaa voi täältä oppositiostakin hallitukselle antaa kiitoksia, että tämä on aivan oikea toimenpide, näin juuri pitää menetellä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen poissa. — Edustaja Grahn-Laasonen.

15.11 Sanni Grahn-Laasonen kok: Arvoisa puhemies! Kuten edellä todettua, niin kyseessä on pieni helpotus matkatoimistoalalle, joka on ollut kiistatta koronakriisin pahimpia kärsijäaloja ja varmasti, kuten edellä edustaja Essayah kuvasi, pitkälti myöskin jäänyt ehkä varjoon ja huomiotta, ei ole saanut sellaista huomiota, jota olisi kaivannut.

Tämä valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksun perimättä jättäminen on, kuten todettua, perusteltua, ja hyvä, että hallitus on tämän esityksen eduskunnalle antanut. Mittaavaa kuvaa tosiaan se, että matkatoimistomyynti on pudonnut jopa 94 prosenttia ja suu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2021 vp

rin osa työntekijöistä on ollut lomautettuina. Näkymät alalla siitä, koska päästään vauhtiin ja onko toiminta kannattavaa tulevaisuudessa, ovat hyvin epävarmoja.

Nyt voimme vain toivoa sitä, että vihdoinkin olisi valoa tunnelin päässä ja että tulevaisuudennäkymät vahvistuisivat, ettei maailma koronan myötä pysyvästi kääntyisi sillä tavalla sisäänpäin, että matkustaminen ja erilaisiin kulttuureihin tutustuminen vähenisi, ettei tapahdu sen tyyppistä mielestäni negatiivista kehityskulkua, että ihmiset eivät enää ole kiinnostuneita matkustamisesta tai ei ole mahdollista matkustaa samassa mittakaavassa. Erityisesti olen huolissani nuorista, joilta jää paljon arvokasta elämäkokemusta ja kulttuurien tuntemusta saamatta, kun matkustusrajoitukset ovat globaalin pandemian takia olleet voimassa käytännössä ympäri maailmaa.

Toivon, että hallitus niin pitkälle kuin mahdollista ennakoi tulevaa, jotta ihmiset uskaltaisivat myöskin sitten, kun mahdollista, niitä matkoja varata, ja sitä kautta virkistyy myös matkatoimistomyynti. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.